

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	2. november 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 11. november 2005 – dagsordenspunkt rådsmøde (uddannelse, ungdom og kultur) den 14.-15. november 2005 – vedlægges Undervisningsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for så vidt angår uddannelse og ungdom.

Samlenotat til møde i Rådet (Uddannelse, ungdom og kultur) den 14. - 15. november 2005. Punkter ad uddannelse og ungdom.

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret program for livslang læring (KOM (2004) 474) endelig (side 3)
- delvis politisk enighed
6. Udkast til resolution vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer: Hvordan de videregående uddannelsers bidrag til Lissabon-strategien kan maksimeres (side 16)
- vedtagelse
7. Udkast til konklusioner vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om udvikling af evner og kompetencer i forbindelse med fremme af Lissabon-strategiens mål (side 24)
- vedtagelse
8. Rådets og Kommissionens 2. fælles interimrapport om arbejdsprogrammet "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" (side 26)
- debat
9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et "Unge i aktion"-program for perioden 2007 – 2013 (side 28) (KOM (2004) 471) endelig
- delvis politisk enighed
10. Udkast til resolution vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om unge europæeres bekymringer – implementering af den europæiske ungdomspagt og fremme af aktivt borgerskab (side 34)

- *vedtagelse*

11. Bringe Europa tættere på dets unge borgere (side 35)

- *debat*

12. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets henstilling om yderligere europæisk samarbejde om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse (KOM(2004) 642 endelig) (side 37)

- *A-punkt*

5. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et integreret program for livslang læring (KOM (2004) 474) endelig - delvis politisk enighed

Resumé

Kommissionen har den 14. juli 2004 ved KOM (2004) 474 endelig vedtaget forslag til Rådet og Parlamentets beslutning om vedtagelsen af et nyt integreret program for livslang læring. Formandskabet foreslår, at der vedtages en delvis politisk enighed om forslaget's indholdsmæssige dimensioner. Budgetrelaterede spørgsmål afventer enighed for fællesskabets samlede finansielle rammer for perioden 2007-2013.

A. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog på sit møde den 14. juli 2004 bl.a. ovennævnte nye programforslag på uddannelsesområdet for perioden 2007 - 2013. Forslaget afløser størstedelen af den eksisterende vifte af programmer på uddannelsesområdet.

Kommissionen foreslår, at beslutningen baseres på artikel 149 og 150 i EF traktaten. Det fremgår af disse artikler, at uddannelse og erhvervsuddannelse er national kompetence og at Fællesskabet kan støtte og supplere medlemsstaternes egen indsats. Afgørelser baseret på artikel 149 og 150 skal træffes med hjemmel i artikel 251 om fælles beslutningstagen med Parlamentet

Et integreret program for livslang læring skal bygge på de nuværende Sokrates og Leonardo da Vinci programmer, eLearning programmet, Europass initiativet samt de aktiviteter, der finansieres via handlingsprogrammet for organisationer, der er aktive på europæisk niveau. Yderligere mere vil Erasmus Mundus programmet blive indarbejdet som et ekstra program i det integrerede program fra 2009.

Med forslaget vil fællesskabet imødekomme udfordringer:

- fra den opmærksomhed, der i stigende grad er på livslang læring, som et svar på udfordringer knyttet til videnssamfundet samt de demografiske forandringer,
- der er knyttet til den rolle, som uddannelse og erhvervsuddannelse har i forhold til Lissabon strategien, samt Bologna og Københavner processerne,
- der er knyttet til behovet for at imødekomme den mangel på synergi, der er i forhold til den eksisterende programstruktur,
- der er knyttet til behovet for at simplificere og rationalisere Fællesskabs lovgivningen ved at skabe et integreret ramme for finansiering af en bred vifte af aktiviteter.

Overordnede målsætninger for det nye program:

- at bidrage til udvikling af kvalitet i forhold til livslang læring og fremme af innovationer og en europæisk dimension i systemer og praksis på området,
- at hjælpe til at forbedre kvalitet, attraktivitet og adgang til livslang læring i medlemsstaterne,
- at styrke bidraget fra livslang læring til den personlige tilfredsstillelse, samfundsmæssig samhørighed, aktivt medborgerskab, ligestilling mellem kønnene og deltagelse af personer med særlige behov,
- at bidrage til at fremme kreativitet, konkurrencedygtighed, beskæftigelsesdygtighed og iværksætterånd,
- at fremme fremmedsprogsindlæring og sproglig diversitet,
- at forstærke den rolle, som livslang læring kan spille for dannelse af fornemmelsen af et europæisk statsborgerskab samt opfordre til tolerance og respekt for andre mennesker og kulturer,
- at fremme samarbejde om kvalitetssikring i alle uddannelses- og erhvervsuddannelsessektorer i Europa,
- at udnytte resultater, innovative produkter og processer og udveksle god praksis inden for de områder, der dækkes af programmet.

Programmet foreslås at omfatte følgende aktiviteter:

- *Comenius programmet (skole- og gymnasieområdet)*, som skal dække samme områder som for nærværende samt ”school-twinning” aktiviteter fra det nuværende eLearning program,
- *Erasmus programmet (området for de videregående uddannelser)*, som dels skal dække de samme områder som for nærværende og dels mobilitet fra videregående uddannelser til virksomheder (p.t. del af Leonardo da Vinci-programmet),
- *Leonardo da Vinci programmet (området for erhvervsuddannelser)*, som skal dække de samme områder som for nærværende, minus mobilitet fra videregående uddannelser til virksomheder, og udvikle nye partnerskabs aktioner bestående af mindre projekter, der tillader erhvervsuddannelsesinstitutioner at samarbejde om temaer af fælles interesser
- *Grundtvig programmet (området for almen voksenuddannelse)*, som skal dække de samme områder som for nærværende, samt styrke mobiliteten på området.
- *Et tværgående program*, der skal bestå af fire nøgleaktiviteter, herunder Arion og Cedefop-studiebesøg samt aktiviteter knyttet til policy-udvikling, tværgående sprogaktioner, nye innovative (eLearning) baserede tilgange til at undervise og lære, udnytte og overføre gode projektresultater til institutioner på europæisk, national, regionalt og lokalt niveau.
- *Jean Monnet programmet (støtte til undersøgelser og studier)*, der skal dække samme områder som for nærværende samt støtte til institutioner og organisationer, der er aktive inden for uddannelse og erhvervsuddannelse på europæisk niveau.

Det foreslås desuden, at programmet administrativt gøres mere simpelt ved bl.a. at indføre en proportionalitet mellem administrative og regnskabsmæssige krav og

tilskuddets størrelse. Til gennemførelse heraf vil Kommissionen på et passende tidspunkt præsentere ændringer i det finansielle regulativ.

Det foreslås ydermere, at programmet får en mere decentral struktur, hvor flere aktiviteter skal styres på nationalt niveau af de nationale agenturer. Disse skal administrere mobilitets aktiviteter, mindre partnerskaber mellem institutioner, overførsel af innovative projekter inden for erhvervmæssig uddannelse samt opgaver vedrørende spredning og udnyttelse af resultater.

Den delvise politiske enighed vedrører de dele af forslaget til det nye program, som ikke omhandler de finansielle forhold. Kommissionen har foreslået et budget på EUR 13,62 mia. svarende til ca. 102 mia. danske kroner til gennemførelsen af programmet.

B. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålene med den foreslåede foranstaltning i forbindelse med det europæiske samarbejdes bidrag til uddannelse af høj kvalitet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på grund af behovet for multilaterale partnerskaber, tværnational mobilitet samt udvekslinger af oplysninger mellem medlemslandene.

Fra dansk side er man enig i Kommissionens betragtninger og finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den delvise politiske enighed vedrører ikke umiddelbart de finansielle forhold.

I forbindelse med implementeringen af forslaget vil der skulle afholdes udgifter til national administration m.v. Størrelsen heraf vil afhænge af såvel programmets samlede finansielle størrelse samt af graden af decentralisering. Disse udgifter vil blive afholdt inden for de kommende rammer.

D. Høring

Forslaget har været til høring i EU-specialudvalget.

Undervisningsministeriet har modtaget høringssvar fra:

- Dansk Arbejdsgiverforening
- Danmarks Farmaceutiske Universitet
- Danmarks Pædagogiske Universitet
- Danmarks Tekniske Universitet
- Danske Studerendes Fællesråd
- Danske Lærerorganisationer International (ingen bemærkninger – henholder sig til FTF's svar)
- Frie Grundskolers Fællesråd (ingen bemærkninger)

- Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
- Kommunernes Landsforening (ingen bemærkninger)
- Københavns Universitet
- Landsorganisationen i Danmark
- Roskilde Universitetscenter
- Syddansk Universitet
- Aalborg Universitet

Dansk Arbejdsgiverforening

DA finder det afgørende, at de nye programmer fungerer i sammenhæng med Lissabon-strategien og de processer, der er vedtaget på uddannelsesområdet. Programmerne skal gennem innovative projekter både aktivere og initiere disse politikker. De skal således medvirke til at skabe sammenhæng mellem de overordnede mål og de eksisterende politikker – både nationalt og europæisk.

DA mener, at prioriteterne for programmerne bør være i overensstemmelse med de fastlagte mål for bl.a. processen om de konkrete fremtidige mål og Københavner-processen.

DA finder, at Kommissionens forslag til uddannelsesprogrammer er et væsentligt skridt i den ønskede retning. På den anden side synes programmernes mål ikke at være i fuld overensstemmelse med Lissabon-strategien og processernes mål, idet der lægges stor vægt på mobilitet og samarbejde over grænserne og mindre på understøttelse af de fælles mål, som er fastlagt i de 5 europæiske benchmarks.

Det medfører ifølge DA samtidig, at der ikke er tilstrækkeligt fokus på virksomhedernes behov – og dermed manglende understøttelse af målsætningen om virksomhedernes konkurrenceevne og uddannelsespolitikens medvirken hertil. Det understreges af, at arbejdsmarkedets parter ikke synes tilstrækkeligt indtænkt i programmernes design.

Et integreret program

DA er tilfreds med, at de programmerne samles under en fælles overskrift, og at der nedsættes en overordnet programkomite, der skal fastlægge fælles aktioner og procedurer.

Til gengæld er det ifølge DA ikke tilfredsstillende, at den overordnede programkomite ikke får til opgave at fastlægge en fælles strategi. Da programmerne skal fungere fra 2007 til 2013 er det vigtigt, at der ud fra de overordnede prioriteter gives mulighed for at udvikle programmernes mål i løbet af perioden, så der er synergi mellem de løbende europæiske udfordringer og programmernes aktioner.

DA mener, at det tilsvarende må være naturligt, at arbejdsmarkedets parter er repræsenteret i en sådan overordnet programkomite.

DA er tilfreds med, at de hidtidige enkeltprogrammer fastholdes men udformes med en bedre afgrænsning (flytningen af en del af Leonardo til Erasmus), så indsatsen bliver sammenhængende på de enkelte uddannelsesområder.

Et styrket program

DA er tilfreds med, at programmerne får en bred virkning men sætter spørgsmålstegn ved forudsætningen om, at mobiliteten har effekt på både individer og institutioner. Det er ifølge DA langt vigtigere, at uddannelsesområdernes internationale og globale erfaring bringes i overensstemmelse med virksomhedernes behov f.eks. inden for Leonardo da Vinci programmet. Hvis ikke det sker, mener DA, at programmerne ikke vil kunne leve op til Lissabon-strategien.

Samtidig mener DA ikke at målene for mobilitet alene er kvantitative, og påpeger at der ikke opstilles mål for hvilket sigte, der skal være med henholdsvis mobiliteten og samarbejdet. Desuden afspejler de kvantitative mål ikke programmernes overordnede sigte, så der er risiko for, at aktiviteten ikke er relevant i forhold til de overordnede målsætninger.

Et enklere program

DA er enig i, at forenklinger i administrationen er nødvendige, hvis programmerne skal have en effekt. Mange ansøgere på virksomheder har undladt at søge Leonardo da Vinci programmet, fordi administrationen langt har oversteget det udbytte, der måtte komme af ansøgningen. DA ser derfor frem til Kommissionens forslag på dette punkt og kan kun understøtte synspunktet om, at det er en forudsætning for programmernes succes.

Samtidig mener DA at midlerne har været så små, at sandsynligheden for at opnå støtte har været ringe. DA håber derfor på, at Leonardo da Vinci programmet vægtes højt, så det reelt er muligt at understøtte udviklingen af erhvervsuddannelser.

Et mere decentralt program

DA er enig i, at flere aktioner skal gennemføres nationalt frem for gennem fælles europæiske programkomiteer. Dels er den nationale viden om projekternes relevans afgørende, og sammenhængen til øvrige nationale projektaktiviteter er vigtig for projekternes effekt.

DA forstår ikke formuleringen om, at disse aktioner skal rettes mod individer eller være i lille skala. Det er klart, at aktionerne skal være af relevans for medlemslandene. Men det er ifølge DA en uheldig formulering, at der gives eksempler som mindre partnerskaber mellem institutioner, overførsel af innovative projekter og udbredelse af viden om projekter.

DA påpeger, at hverken virksomheder eller arbejdsmarkedets parter nævnes. Derfor er der ifølge DA ikke tale om en reel decentralisering eller en imødekommelse af de overordnede målsætninger om, at uddannelsespolitikken skal understøtte vækst og konkurrenceevne. Det giver ifølge DA ikke den ønskede sammenhæng til beskæftigelsesstrategien.

DA mener, at disse formuleringer ikke i tilstrækkelig grad vil gøre det muligt nationalt at imødekomme hverken Lissabon-strategien eller understøtte processerne på uddannelsesområdet. DA mener, at indsatsen vil være begrænset og ikke have sammenhæng med de nationale fremgangsmåder for at opfylde de 5 benchmarks og de mere overordnede mål i Lissabon-strategien.

Danmarks Farmaceutiske Universitet

DFU noterer sig med glæde, at det planlægges at inkorporerer Erasmus Mundus i det integrerede program fra 2009. DFU mener, at Erasmus Mundus åbner for interessante samarbejdsmuligheder for universiteterne rundt i og udenfor EU.

DFU velkommer den nye mulighed for at udveksle studerende til erhvervsvirksomheder på praktikophold under Erasmus programmet. Denne mulighed tror DFU vil virke fremmende for udvekslingsaktiviteten hos vores studerende.

DFU mener, at det nye tværgående program specielt med hensyn til muligheden for udvikling af 'policy' og tværgående sprogaktioner synes meget interessante og velkomne.

Endelig ser DFU med stor glæde på forslaget om at gøre administrationen af programmerne mere decentralt og på forslaget om at indføre en proportionalitet mellem administrative/regnskabsmæssige krav og tilskuddets størrelse.

Danmarks Pædagogiske Universitet

DPU er positiv over for kommissionens udspil, idet fællesskabsprogrammerne inden for mobilitet og samarbejde på uddannelses- og ungdomsområdet yder værdifuld støtte til institutionernes internationale samarbejde.

DPU mener, at på et område præget af varierende begrebsbrug er forslagets artikel 3 med definitioner af centrale begreber på området et værdifuldt bidrag til de nationale afklaringsprocesser.

Den foreslåede harmonisering og forenkling af procedureerne for de centrale aktioner i de forskellige programmer vurderer DPU som særdeles hensigtsmæssig, idet der er behov for større synergieffekt mellem programmer og

aktioner mhp. at fremme et attraktivt og sammenhængende europæisk område for videregående uddannelse (EHEA).

DPU støtter oprettelsen af et tværgående program med fokus på politisk udvikling som del af det integrerede program for livslang læring, idet der er behov for øget fokus på de igangværende reformprocesser og tilpasning af national lovgivning.

DPU er positiv over for det signal, en øget budgetramme repræsenterer, og den foreslåede forøgelse af mobilitetsstipendiets størrelse udgør et vigtigt incitament for realiseringen af den betragtelige stigning i antallet af mobilitetsaktioner. Samtidig anfører DPU, at de meget ambitiøse mål for mobilitet kræver fuld implementering af Lissabon konventionens målsætning om gensidig anerkendelse af kvalifikationer.

DPU ser ligeledes positivt på udsigten til en lettelse af institutionernes administrative byrde. DPU er enig i, at institutionernes finansielle og administrative forpligtelser bør stå i rimeligt forhold til tilskuddenes størrelse, idet en højere grad af fleksibilitet vil forbedre institutionernes vilkår for at leve op til Bologna processens målsætninger.

Danmarks Tekniske Universitet

DTU mener, at de overordnede målsætninger for det nye program er velvalgte, men antallet er så stort, at programmet virker uafgrænset. DTU mener, at for mange aktiviteter vil kunne påberåbe sig at høre til inden for programmets målsætninger. DTU foreslå derfor, at Kommissionen fokuserer yderligere på målet om at øge konkurrencekraften gennem innovation, kvalitet, kreativitet, konkurrencedygtighed og kvalitetssikring, så hovedmålet bliver livslang læring i forhold til oparbejdelse af erhvervskompetencer.

Derudover mener DTU, at det væsentligt at sikre:

- at relevante parter – herunder særligt universiteterne – har adgang til programmerne, idet det er afgørende, at det bliver forskningsbaserede kompetencer, der udvikles og tilbydes som efter- og videreuddannelse.
- at mulighederne og rammerne for programmet bliver meget klare. DTU vil gerne bistå med rådgivning omkring, hvorledes programmerne bedst udformes, så de matcher den danske erhvervs-, forsknings-, og uddannelsesstruktur.

Ifølge DTU indeholder det integrerede program for livslang læring mange elementer, der er hensigtsmæssige for DTU i arbejdet med at fremme internationaliseringen. DTU hæfter sig særligt ved:

- en mere decentral struktur, der vil lette sagsbehandlingen betydeligt. Dog kræver det en koordinering de nationale agenturer imellem for eksempel i form af et netværk, og at netværket plejes. Det er vigtigt, at der er konsensus mellem de nationale agenturers praksis, da en

decentralisering kan resultere i udsving i ansøgningsvilkårene i medlemslandene. Det bliver afgørende, hvordan programmets aktiviteter operationaliseres, og hvilke krav der opstilles for deltagende parter. Så snart mere konkrete dokumenter foreligger omkring dette, vil DTU meget gerne deltage i en høring/arbejdsproces herom.

- simplificeringen af programmerne. En øget gennemskuelighed for både institutionen og den enkelte ansøger vil på sigt kunne føre til flere brugere af programmerne. Den lettere administration og større ensretning af stipendierne er særdeles positivt for institutionerne, da programmerne på nuværende tidspunkt er administrativt tunge, og der bruges meget tid på behandling af de studerendes ansøgninger uanset stipendiets størrelse.
- flytningen af mobilitet i forbindelse med praktik for studerende fra videregående uddannelser fra Leonardo til Erasmus, hvilket er særdeles relevant for DTU's studerende, da det giver større fleksibilitet i valg af udreisetidspunkt i uddannelsesforløbet samt giver mulighed for den studerende for at deltage i projektorienterede forløb i tilknytning til en virksomhed. Øget fokus på samarbejdet mellem de højere læreanstalter og virksomheder giver bedre muligheder for tilpasning af uddannelsen i forhold til efterspørgslen på arbejdsmarkedet.
- udvidelsen af det nuværende Erasmus lærermobilitetsprogram med undervisningsperioder på minimum et semester og maksimum et år (Erasmus orlov). Underviserne er afgørende for, at uddannelsen får en international orientering, så lærerudveksling vil i høj grad være en måde at promovere udlandsophold overfor de studerende. Lærermobilitet vil også fremme den sproglige dimension, da det resulterer i en øgning i antallet af engelsksprogede kurser på institutionerne.
- samarbejde organiseret i tematiske netværk og joint degrees vil udvikle den europæiske dimension i programmet og fremme samarbejdet om kvalitetssikring i uddannelsessystemet. Det er vigtigt, at mulighederne bliver gode for, at nye koncepter kan afprøves i samarbejde mellem parter fra flere forskellige medlemsstater.

Danske Studerendes Fællesråd

DSF er generelt glade for at der nu bliver ryddet op i programfamilien og tilført flere midler. DSF mener, at mobilitet er en vigtig brik i spillet om at forbedre de europæiske uddannelsessystemer – under hensyntagen til nationale forskelligheder.

DSF mener, at mobilitetsprogrammerne hidtil har været noget af et vildnis at finde rundt i, og håber derfor at den nye generation vil fremme overskueligheden og dermed tilgængeligheden.

DSF understreger, er også et meget positivt træk at administrationen af programmerne bliver yderligere decentraliseret til nationale enheder.

Transparens vs. konvergens

Den eneste virkelig store problematik i forslaget er ifølge DSF sprogbrugen omkring hvorvidt det nye integrerede program støtter op om "kompetence-konvergens" eller "kompetence-transparens".

Det er ifølge DSF helt afgørende, at holde fast i, at der på uddannelsesområdet skal være transparens via kompetencebeskrivelser, men at EU ikke arbejder mod ensretning/harmonisering/ konvergens af indhold og uddannelsesmetoder/-systemer. Generelt kan DSF ikke finde en entydig definition af begrebet konvergens ift. uddannelse, og er derfor skeptiske over for brugen af det.

Ifølge DSF slås det indledningsvis i det medfølgende memorandum fast, at der ikke arbejdes på at regulere indhold af uddannelser eller uddannelsessystemer: p. 8: Afsnit 4. "*[&] the new programme continues, as with the past generations of Community action, to focus on promoting and optimising cooperation between Member States in all the fields of lifelong learning. It does not attempt to intervene in the structure and content of education and training systems, but focuses on areas where European added value can be engendered.*"

DSF peger på, at der på side 17 i det integrerede Transversal Programme's specifikke målsætninger, hvor der i Artikel 2.4,(e) (i) på side 17 står, at det integrerede program har som specifik målsætning at arbejde for: p. 17: "*to promote the convergence of Member States' education and training systems*"

Problemet optræder ifølge DSF igen i papiret på side 31 i Artikel 23(c), hvor der opremses yderligere specifikke målsætninger for HE-delen af det integrerede program, nemlig ERASMUS. ERASMUS-programmet skal: "... *increase the degree of convergence of higher education and advanced vocational education qualifications gained in Europe*". Her bruges ordet "konvergens", som klinger helt forkert i DFSs ører.

DSF spørger, om der virkelig menes "kompetence-konvergens" jf. oversættelsen af Qualifications Framework som en dansk kvalifikationsnøgle? Hvis det er tilfældet, så står der ifølge DSF, at EU's programmer arbejder for ensretning af slutkompetencer i uddannelser. Dette er ifølge DSF i strid med indledningens kommentar om programmets tilsigtede målsætninger, der ikke skulle pille ved indhold og uddannelsessystemer.

På side 41 i Artikel 38,(e) er der ifølge DSF igen overensstemmelse med memorandumets indledende bemærkninger, idet det her specificeres, at det integrerede program (transversal programme) skal arbejde for: p. 41: (e) "*action to support transparency and recognition of qualifications and competences including those acquired through non formal and informal learning*".

Sammenholdes dette med Artikel 2, afsnit 4, punkt (e), romertal (i) på side 17, står der så vidt DSF læser teksten, at det integrerede transversal programme både går ind for konvergens i EU's uddannelses- og træningssystemer og arbejder for at fremme gensidig anerkendelse af kvalifikationer og dermed gennemskuelighed i de (højere) uddannelsessystemer i medlemslandene. Der er ifølge DSF enten tale om et paradoks eller om en problematisk formulering, der gør meningen uklar

Side 14, artikel 1.2:

DSF mener at EU-programmernes vigtigste formål er at fremme Bologna-processen. Derfor mener DSF, at det er forkert at skrive Lissabon-målsætningerne (for EU) ind i programdokumentet.

Side 19, artikel 3(23):

DSF mener, at de falder ind under betegnelsen social partners. Derfor mener DSF at studenterorganisationer på nationalt og europæisk niveau bør indskrives i definitionen af social partners. I artikel 11) står at social partners har adgang til den hemmelige EU-komité som observatører. I artikel 38 nævnes det endvidere, at social partners kan opnå støtte til study visits. DSF mener, at studenterorganisationerne bør have adgang her.

Erasmus

DSF er meget glade for, at der i det nye program bliver indført stipendier til international praktik.

DSF bider endvidere mærke i, at det fra europæisk hold forventes at man kan være mobil allerede efter ét års studier. Dette er DSF glade for, men påpeger at nogle institutioner satser meget ensidigt på at mobilitet er noget, der fx kun foregår på kandidatdelen af en universitetsuddannelse. Det bør efter DSFs mening også være muligt på bachelorniveau eller tidligt på andre videregående uddannelser, således at fleksibilitet i systemet bliver sikret.

DSF påpeger, at der blandt danske studerende er en stigende interesse for at bevæge sig uden for Europa, hvilket sikkert også er tilfældet i mange andre lande. Derfor så DSF gerne, at der fx i tilknytning til Erasmus Mundus var bedre muligheder for at europæiske studerende kan rejse ud af Europa, så der bliver tale om reel udveksling ind og ud af Europa og ikke et systemiseret brain gain-program.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd

FTF ser forslaget som udtryk for en klar forbedring set i forhold til de nuværende uddannelsesprogrammer. Kommissionens forslag skaber ifølge FTF en større overskuelighed og mindsker bureaukratiet i ansøgningsprocedurerne. Udvidelsen af samarbejdsmulighederne i Ungdomsprogrammet er ligeledes positivt. Også den øgede økonomiske prioritering af programmer bør støttes i den danske holdning.

FTF er derimod kritisk overfor omtalen af målet om skabelsen af et

europæisk statsborgerskab. Uddannelsesprogrammernes målsætninger skal efter FTFs opfattelse ligge indenfor de generelle mål om gensidig inspiration, fremme af mobilitet mm.

FTF opfordrer til, at der i forbindelse med implementeringen af de vedtagne programmer tilrettelægges en bred informationskampagne, der involverer alle programmernes interessenter.

Københavns Universitet

KU støtter at de nuværende selvstændige programpakker kendt som Sokrates og Leonardo samles i et integreret program for livslang læring.

Hermed mener KU, at der kan skabes større synergi og sammenhæng mellem forskellige dele af uddannelse i en livslang kontekst samt at knytte uddannelse tættere op på de overordnede målsætninger i EU, specielt Lissabon strategien.

KU støtter at de nye uddannelsesprogram med dets smidigere og mere decentrale struktur forsøger at ændre den hidtidige til tider alt for bureaukratiske og centralistiske måde at organisere programmerne på. KU er tilfreds med at dets kommentarer fra evalueringen er medtaget i bilagene til Kommissionens forslag.

KU støtter således fuldt intentionerne og de fastlagte mål. KU er dog bekymret for om de kommende forhandlinger vil udvande forslaget f.eks. forslaget om mere end fordobling af budgettet for programmet.

KU støtter de specifikke tiltag i specielt Erasmus programmet, ligesom indførslen af væsentlige mindre (og derved proportionale) omkostningskrævende administrative rutiner og en øget decentralisering støttes. Dette vil ifølge KU sandsynligvis kunne medføre øget synergi, sammenhæng og fleksibilitet, hvilket er påkrævet.

KU gør specielt opmærksom på nødvendigheden af at gennemføre forenklinger i programmet, hvis det fortsat skal være attraktivt for lærere og studerende. Desuden gør KU opmærksom på behovet for at tilføje programmet instrumenter til sikring af kvaliteten. KU havde gerne set dette formål højere prioriteret og mere direkte tematiseret i det ellers udmærkede forslag.

Erasmus programmet

KU støtter fuldt ud forslaget og specielt de nye muligheder (praktikophold, udveksling af administrativt personel og stigning i budget), men finder ikke at man alene herigennem sikrer en forbedring af kvaliteten og en højere grad af konvergens af uddannelsesmæssige kvalifikationer, som også er eksplicitte mål i forslaget.

Det tværgående program

KU støtter at det tværgående program skal være med til at sikre og understøtte bedre dataindsamling samt statistik bl.a. i regi af Eurydice.

Jean Monnet programmet

KU finder det positivt at Jean Monnet programmet påtænkes videreført.

Landsorganisationen i Danmark

LO kan generelt tilslutte sig intentionerne om at samle og gøre uddannelsesprogrammerne mere overskuelige gennem det integrerede program for livslang læring.

LO hilser især velkomment

- at programmet gøres mere simpelt ved bl.a. at indføre en proportionalitet mellem de administrative krav og tilskuddets størrelse.
- at programmet får en mere decentral struktur, hvor flere aktiviteter skal styres på af de nationale agenturer.

Roskilde Universitetscenter

Artikel 24, s.32

RUC påpeger, at teksten placerer OM-midlerne mellem punkterne (a) og (b). Det fremgår ifølge RUC ikke klart, om OM-midlerne hører under mobilitet eller ej. Dette punkt er ifølge RUC vigtigt at få afklaret, da der i artikel 25 fastsættes en grænse for, hvor stor del af den samlede bevilling, der skal gå til mobilitet (85%).

RUC mener, det er vigtigt, at de danske universiteter får mulighed for at bruge en del midler på OM, da det ikke, først og fremmest, er stipendiernes størrelse, der begrænser danske studerendes muligheder for at rejse ud i Europa, men derimod manglende seriøs promovning af udvekslingsprogrammerne og usikkerhed vedrørende kvaliteten på partneruniversiteterne.

RUC hilser velkommen, at der overordnet lægges op til store forenklinger vedrørende administrationen af programmerne, samt flere penge.

Legislative Financial Statement, 5.2.1, s.65-67

RUC hilser større stipendier til studerende og lærere på udveksling velkommen. RUC mener dog ikke, det vil have den helt store effekt på danske studerendes rejselyst – jævnfør kommentar til artikel 24. Til gengæld mener RUC at det vil betyde, at flere studerende kommer til Danmark, da de høje priser (især på bolig) afholder eller besværliggør ophold. RUC savner, at forslaget eksplicit giver det enkelte universitet mulighed for at afstemme de individuelle stipendier efter værtslandets leveomkostninger.

5.2.1, s.66

Teksten foreslår, at praktikanter modtager dobbelt så stort stipendium som studerende på udveksling. Begrundelse er at studerende skulle bo billigt og i det hele taget, gennem madordninger o.lign. have lavere leveomkostninger

end andre. Ifølge RUC holder denne begrundelse ikke stik i Danmark, hvor studenterboliger ikke er specielt billige, og hvor studerende ikke har adgang til billigere kost o.lign. and andre unge.

RUC mener derfor at et dobbelt så stort stipendium til praktikanter i unødigt grad favoriserer praktik frem for universitetsstudier.

5.2.1, s.68

Teksten opremser udgifter, der kan dækkes af OM-midlerne. Der nævner ifølge RUC ikke muligheden for at bruge OM-midlerne på de udrejsende studerende. RUC mener, at den mulighed er vigtig, da en del midler med fordel kunne bruges til at promovere og kvalitetssikre programmerne, og tilbyde de danske studerende flere services i forbindelse med udrejse end tilfældet er nu f.eks. i form af støtte til sprogkurser (i DK og udlandet) o.lign.

Syddansk Universitet

SU mener at det vil være hensigtsmæssigt at programmet administrativt gøres mere simpelt i form af enklere ansøgningskemaer og kontrakter, samt ved at indføre en proportionalitet mellem administrative/ regnskabsmæssige krav og tilskuddets størrelse.

Det er SUs opfattelse generelt set, at ethvert tiltag, der øger graden af fleksibilitet og minimerer graden af unødigt administrativ kontrol (igen bevillingens størrelse taget i betragtning), vil være ønskeligt. Ifølge SU lægges efter alt at dømme op til forbedringer på dette område.

SU påpeger, at den annoncerede stigning i både stipendie- og bevillingsstørrelser med sikkerhed vil blive godt modtaget. Blot skal man være opmærksom på, at den bevilling, der tildeles institutionerne via EU/CIRIUS i forbindelse med "organising of mobility" (s. 67-68 ø.) ikke kun beregnes ud fra antallet af udgående studerende (hvilket sker i dag), men også på basis af antallet af indkommende studerende.

Aalborg Universitet

Generelt finder AAU forslaget positivt. AAU understreger, at det er en god ide med et integreret program, som er mere enkelt, og med ansøgningsprocedurer, kontrakter mm som også er forenklede. Det kan dog undre AAU, at andre EU programmer ikke er integreret mere tydeligt – herunder EU-Kina, EU-Canada, EU-USA, EU-Japan, mm.

AAU bifalder en decentralisering af programhåndteringen. AAUs erfaringer med Ciriis er, at en national håndtering gør programmerne mere forståelige og mere nærværende for de involverede institutioner.

AAU bifalder endvidere en stigning i legater til studerende og lærere, herunder at Erasmus-delen vil komme til at inkludere praktikophold.

Det undrer AAU, at OM bliver udbetalt i henhold til det antal studerende, lærere m.m., der sendes ud. AAU spørger til om OM ikke også burde udbetales i henhold til det antal, der modtages, da arbejdsbyrden er lige stor, hvad enten der er tale om udgående eller indkommende studerende.

--- o 0 o ---

Forslaget har endvidere været drøftet på møde den 3. november 2004 i EU-specialudvalget. Følgende bemærkninger fremkom på mødet:

Dansk Arbejdsgiverforening fandt, at arbejdsmarkedsparternes ekspertise også kunne bruges i komité sammenhængen.

--- o 0 o ---

Forslaget har endvidere været behandlet på mødet den 1. november 2005 i EU-specialudvalget. Følgende bemærkninger fremkom på mødet:

Danske Lærerorganisationer International ville vide, hvornår programmet tidligst kunne vedtages. Undervisningsministeriet oplyste som svar herpå, at dette formodentligt tidligst kunne ske i november 2006.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 25. oktober 2005 vedtaget 71 ændringsforslag, hvoraf 34 er helt eller delvist indarbejdet i formandskabets kompromisforslag. Ændringsforslag knyttet til forslagens finansielle forhold vil blive behandlet på et senere tidspunkt.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positiv overfor såvel forslagens målsætninger som dets struktur, herunder etableringen af en horisontal aktion. Fra dansk side kan man tilslutte sig den delvise politiske enighed om forslaget.

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at samtlige medlemsstater kan principielt tilslutte sig formandskabets forslag til delvis politisk enighed, som det foreligger, dog har enkelte medlemsstater et par reservationer på mindre væsentlige områder.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen ved grundnotat af 21. september 2004 samt ved samlenotat af 4. november 2004.

6. Udkast til resolution vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om mobilisering

af Europas intellektuelle ressourcer: Hvordan de videregående uddannelsers bidrag til Lissabon-strategien kan maksimeres - vedtagelse

Resumé:

Formandskabet har foreslået, at der vedtages en blandet resolution som opfølgning på Kommissionens meddelelse om mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer: Hvordan de videregående uddannelsers bidrag til Lissabon-strategien kan maksimeres (Kom (2005) 152 endelig). Med vedtagelsen af resolutionen lægges der op til, at der etableres peer-learning aktiviteter for interesserede lande samt at samarbejdet med videregående uddannelsesinstitutioner i tredjelande styrkes.

A. Baggrund og indhold

Med udgangspunkt i ”Kommissionens meddelelse om mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer: Hvordan de videregående uddannelsers bidrag til Lissabon-strategien kan maksimeres (Kom (2005) 152 endelig)”, har formandskabet udarbejdet et udkast til resolution om dette emne.

I udkastet understreges bl.a. vigtigheden af:

- at gøre de videregående uddannelser mere attraktive for studerende gennem faciliteter af høj kvalitet, bedre informationsvirksomhed, større diversitet i undervisning og indlæring – særligt ved anvendelse af IKT, høj kvalitet og bedre forberedelse af den enkelte med henblik på at sikre en succesfuld akademisk karriere, bedre integrering på arbejdsmarkedet og aktiv deltagelse i samfundslivet,
- at opfordre videregående uddannelsesinstitutioner til at udvikle partnerskaber med det øvrige samfund og erhvervslivet med henblik på at kunne imødekomme arbejdsmarkedets og samfundets skiftende behov,
- at involvere alle aktører i forberedelsen og implementeringen af reformer,
- at betragte investeringer i videregående uddannelse som en investering i det fremtidige samfund,
- at skabe tilskyndelse for reformer ved, f.eks., målrettede investeringer med henblik på at forbedre kvaliteten i undervisningen, indlæringen, forskningen, innovationen, ledelsen og studenter servicefunktionerne,

Endvidere opfordres medlemsstaterne til at redegøre for initiativer på området i forbindelse med forberedelsen af fælles interimrapport, som Rådet og Kommissionen vil udarbejde i 2008 om status for arbejdsprogrammet ”Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010”.

Endelig opfordres medlemsstaterne og Kommissionen til at organisere peer learning aktiviteter på området, at bruge en bred vifte af

fællesskabsinstrumenter hvor dette er hensigtsmæssigt (programmer, strukturfonde, Den Europæiske Investeringsbank) samt at styrke samarbejdet med videregående uddannelsesinstitutioner i tredjelande gennem fællesskabsprogrammer som Tempus og Erasmus Mundus.

B. Nærhedsprincippet

Der er tale om et formandskabsinitiativ, hvorfor der ikke er redegjort for nærhedsprincippet.

Efter regeringens opfattelse er forslaget i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Kommissionens meddelelse var i sommeren 2005 i høring i EU-specialudvalget. Undervisningsministeriet modtog i denne forbindelse følgende høringssvar:

Rektorkollegiets

Rektorkollegiet konstaterer, at meddelelsen sætter fokus på en række problemstillinger, som også er relevante for danske universiteter. Man ser frem til, at der udarbejdes en overordnet handlingsplan på området. Samtidig advares der imod en ensretning og homogenisering af hele det europæiske universitetssystem

Københavns Universitet (KU)

KU konstaterer, at der i meddelelsen på den ene side tales om mangfoldighed som et grundvilkår for europæiske uddannelser, og på den anden side argumenteres for indførelse af grundlæggende fælles standarder.

KU finder, at netop den sproglige, kulturelle og politiske mangfoldighed er krumtappen i europæisk videregående uddannelse, og at mangfoldigheden udgør et vigtigt argument for at trække studerende fra tredjelande. En mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer kan udmærket ske bl.a. gennem udviklingen af de instrumenter som er nævnt i Kommissionens meddelelse, og forudsætter også nyetablerede "Oversættelsesmuligheder" mellem de forskellige systemer, men denne mobilisering bør under ingen omstændigheder medføre en demobilisering af mangfoldigheden.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU er generelt enig i, at der kan ske en styrkelse af uddannelse, forskning og innovation og at universiteterne spiller en stor og vigtig rolle for alle disse områder. Det er vigtigt, at der sker en større investering i områderne under

forudsætning af, at der udarbejdes strategier og planer for, hvordan universiteterne bedst kan håndtere de fremtidige udfordringer.

AAU er enig i, at problemerne er forskellige og mere eller mindre udtalte i de forskellige EU lande, og universitetet finder, at Kommissionen har en række relevante forslag til handling. AAU tilføjer hertil, at de forskellige lande og deres universiteter kan drage nytte af at lære af hinandens erfaringer og planer, og at der via overførsel af know-how og via best practise ligger mange løsningsmodeller ud over de, der er angivet i meddelelsen.

Roskilde Universitetscenter (RUC)

RUC er principielt enig i de mere almene betragtninger om nødvendigheden af at sikre videnssamfundets forankring. Samtidig påpeges, at teksten nogle steder er tyndbenet og uklar samt har en række tvetydige formuleringer.

Man peger på, at overregulering er en væsentlig hæmsko, og at dette problem ikke kan understreges tydeligt nok. Desuden nævnes, at der forekommer at være en modsætning mellem standardisering og ensartethed på den ene side, og bibeholdelsen af universitære særtræk, herunder mangfoldighed, egenart og særlige styrkepositioner.

Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU)

DPU tilslutter sig bestræbelserne på at gøre universiteterne i stand til at yde deres fulde bidrag til realiseringen af Lissabon-målsætningen.

DPU tilslutter sig udkastets bemærkninger vedrørende overregulering af universiteternes aktiviteter. Hvis danske universiteter skal gives optimale muligheder for at agere på det internationale uddannelsesmarked og den globale konkurrence om talenter, prestige og ressourcer, er det nødvendigt, at universiteterne får udvidet deres beføjelser.

Der peges eksempelvis på universiteternes uddannelsesudbud, hvor den eksisterende overregulering og forhåndskontrol lægger hindringer i vejen for, at universiteterne udnytter deres fulde potentiale i overensstemmelse med deres egne styrker og strategiske prioriteringer.

Danmarks Farmaceutiske Universitet (DFU)

DFU finder, at initiativet er meget vigtigt og bakker det op, men at fuld implementering kræver tilførsel af betydelige ressourcer til universiteterne.

Det påpeges, at det er vigtigt, at der skabes en høj grad af mobilitet mellem universiteterne og industrien samt at der arbejdes for at skabe en reduktion af de barrierer, der findes mellem landene, bl.a. ved fuld harmonisering af uddannelsesstrukturen (Bologna-strukturen) samt, at der i endnu højere grad end nu bliver undervist på engelsk.

Danske Lærerorganisationer International (DLI)

DLI erklærer sig enig i, at videregående uddannelser og forskning har en yderst central placering i forhold til Lissabon-strategiens formål. Det understreges dog samtidig, at det billede, som meddelelsen tegner af de videregående uddannelser som et stivnet system, som hindrer enhver form for modernisering og effektivitet, ikke passer med realiteterne da billedet er langt mere nuanceret.

Det påpeges, at det er en central opgave for uddannelsessystemerne at sikre den bredest mulige rekruttering til mellemland og videregående uddannelser. DLI finder derfor, at det er en offentlig opgave at sikre fri adgang til uddannelse. Man stiller sig derfor skeptisk overfor det synspunkt, at privat finansiering skulle øge tilgangen af studerende. Man er derimod enig i, at et varieret og differentieret udbud er forudsætningen for, at alle studerende kan erhverve kompetencer på højest mulige niveau.

DLI anfører, at den tætte dialog og samarbejde med erhvervslivet skal balanceres, da der ellers kan være frygt for, at ”overregulering” erstattes af ”aftagerstyring”.

DLI er enig i, at der er behov for stærkt øgede investeringer i de videregående uddannelsesinstitutioners uddannelse og forskning. Dette kræver ikke blot medvirken fra erhvervslivet samt øget brug af fællesskabsinstrumenter, men også øgede offentlige investeringer.

Akademikernes Centralorganisation (AC)

AC finder det derfor overordentlig vigtigt, at princippet om lige adgang til de videregående uddannelser sikres og ikke bringes i spil i et ønske om at supplere universiteternes eksisterende finansieringskilder.

AC finder det væsentligt, at meddelelsen peger på etablering af et europæisk netværk af kvalitetssikringsagenturer som en nødvendig forudsætning for gensidig anerkendelse af uddannelser og erhvervsmæssige kvalifikationer. Endvidere bifalder AC Kommissionens konstatering af fælles referencer og grundlæggende standarder, som afgørende for at sikre en anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer på tværs af grænserne.

I meddelelsen fremhæves det, at velfærden i stigende grad vil afhænge af vidensintensive erhverv. Der hersker efter AC's opfattelse ikke tvivl om, at et højere uddannelsesnivea er en af de mest effektive måder at øge værditilvæksten i samfundet.

AC kan derfor tilslutte sig, at der i årene fremover ydes støtte til opbygning og styrkelse af en forskningsbaseret (viden)industrien i Europa, herunder

universiteterne på samme måde, som EU tidligere har ydet støtte til udvalgte industrier, f.eks. stålindustrien.

I Danmark udbydes forskningsbaseret undervisning på universiteterne. Det er en tradition, AC finder værdifuld og værd at værne om. Den internationale dimension er i forskningen synlig og klar i form af meritring og karriereveje. Det samme gælder ikke inden for undervisningen. AC skal dog pege på, at der tilsvarende bør udvikles incitamenter, der fremmer udvikling af universitetsundervisning i international topklasse.

Endelig ønsker AC, at udtrykke sin støtte til den del af meddelelsen, der handler om større grad af selvstyre til universiteterne.

CVU_Rektorkollegiet

CVU-Rektorkollegiet påpeger, at den måde som Kommissionen anvender begrebet "universitet" på er misvisende, da forskelle, der faktisk eksisterer og fortsat vil eksistere mellem de traditionelle universiteter og de nye University Colleges og deres uddannelsesudbud og -indsats, sløres. Der peges på, at forskellighed, mangfoldighed og diversitet er de centrale veje frem for at frigøre potentialer i den europæiske videregående uddannelsesindsats.

CVU-Rektorkollegiet opfordrer derfor Undervisningsministeriet til at påpege overfor Kommissionen, at den mangfoldighed, som Kommissionen efterspørger, allerede findes i den europæiske uddannelses- og institutionsstruktur, og at det derfor er en central opgave for de nationale og europæiske myndigheder på uddannelsesområdet at formulere en politik, der tager udgangspunkt i og indeholder mål for, hvordan potentialerne i disse forskelle kan udnyttes.

CVU-Rektorkollegiet peger i den sammenhæng på, at en central indsats kunne være at sikre, at begge søjler i den videregående uddannelsesstruktur, de forskningsbaserede på den ene side og de praksis- og professionsorienterede på den anden, kan udbyde uddannelser til højeste niveau, således at skillelinen mellem de to typer videregående uddannelse ikke går på niveauet men på profilen.

Dansk Industri (DI)

DI finder, at det er meget vigtigt, at der skabes de rette forudsætninger for varige og udbytterige partnerskaber mellem de videregående uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet. For at opnå varige partnerskaber med erhvervslivet er det vigtigt, at de videregående institutioner har et stærkt fokus på at uddanne egnede kandidater og forskere, som modsvarer erhvervslivets behov.

DI anbefaler derfor, at det i resolutionen vedrørende "Mobilisering af Europas intellektuelles ressourcer" kommer til at fremgå, at den overvejende

del af offentlige forskningsmidler bør udmøntes til universiteter og øvrige forskningsinstitutioner som konkurrence- og resultatorienterede bevillinger inden for de akademiske discipliner, der modsvarer erhvervslivets behov

DI er enig med Kommissionen i, at der er behov for en større fleksibilitet og mangfoldighed på det videregående uddannelsesområde, både hvad angår målgruppe, adgang, anerkendelse og opbygning af uddannelser og studieretninger. Et øget fokus på erhvervslivets behov må nødvendigvis også blive et fokus på behovet for mange forskellige videregående kompetencer og kvalifikationer, og med et stigende behov for specialiserede kompetenceprofiler i takt med den øgede specialisering i erhvervslivet.

Endelig finder DI, at der er mange spændende perspektiver i Kommissionens tanker om en forbedret kvalitetssikring/akkreditering på området, om end det ikke fremgår ganske klart om der er tale om en egentlig fælles europæisk akkreditering af videregående uddannelser eller om der blot er tale om et samarbejde mellem nationale akkrediteringsordninger.

DI er generelt meget positive overfor akkrediteringsordninger, som medvirker til at sikre kvaliteten på uddannelserne, men det er væsentligt at sådanne akkrediteringsordninger ikke bliver begrænsende for den fleksibilitet og mangfoldighed som der er stort behov for på det videregående uddannelsesområde.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF)

FTF finder, at selvom Kommissionen i en note bemærker, at begrebet 'universitet' anvendes i Meddelelsen som en samlebetegnelse for alle videregående uddannelser og institutioner, er fokus, problemstillinger og anbefalinger i meget stor udstrækning set med udgangspunkt i universiteternes vilkår. Der mangler helt særlige overvejelser og forslag, der kan styrke den ikke-universitære del af de videregående uddannelser. Sådanne fokuspunkter kunne være at skabe bedre rammer for disse institutionernes egen videnudvikling, herunder samspil med offentlige og private virksomheder, bedre muligheder for samspil med forskningsmiljøerne, styrke institutionernes attraktivitet gennem kvalitetssikring og anerkendelse – ikke mindst internationalt, samt opprioritere deres rolle på området livslang læring.

FTF foreslår derfor, at den danske holdning derfor i særlig grad bør understrege vigtigheden af, at alle former for videregående uddannelse inddrages i Lissabon-strategien.

FTF er enig i, at det er vigtigt at fastholde og tiltrække særligt gode studerende og forskere, og at det kræver en indsats for at skabe attraktive studie- og forskningsmiljøer. En sådan indsats må imidlertid gå hånd i hånd

med den brede indsats for at sikre kvalitet i uddannelsessystemet og forskningen generelt.

FTF noterer sig, at der argumenteres for i højere grad at give institutionerne autonomi og tilsvarende slække på statslige rammer og bindinger. Dermed lægges der op til en forskydning af balancen mellem central og decentral styring af de videregående uddannelser.

Generelt er det imidlertid FTF's opfattelse, at der ikke er behov for en radikal omlægning af styringen af uddannelsesområdet med det mål at give uddannelsesinstitutionerne yderligere autonomi. Der bør derfor fastholdes et centralt (statsligt) styringselement, bl.a. med det formål at sikre opnåelsen af de politisk fastsatte nationale mål.

Det er FTF's opfattelse, at der fortsat skal være et offentligt finansielt ansvar for grunduddannelserne på alle niveauer. Målsætningen om, at flere opnår en videregående uddannelse, skal fortsat understøttes af et fuldt skattefinansieret videregående uddannelsessystem. Denne høje grad af offentlig finansiering bør imidlertid følges af en styrket indsats for at kvalitetssikre uddannelserne. Det kan ske gennem en mere bevidst målretning af midlerne, samt ved anvendelse af en kombination af evalueringer og akkreditering.

Dansk Byggeri

Dansk Byggeri kan fuldt ud tilslutte sig ønsket om at skabe gennemsigtighed, sammenhæng og kvalitet på de videregående uddannelser og at der tilvejebringes redskaber og strukturer, der fremmer dette mål.

Sammenhæng mellem uddannelse, forskning og innovation bør være prioriteret og bør også hænge sammen med etablering af viden- og kompetencecentre. Til de tre hovedhjørnestene uddannelse, forskning og innovation kan med fordel føjes erhvervspraksis som den fjerde sten.

Regulering i form af faste skabeloner for uddannelsernes form og til dels indhold bør ikke være reglen, hvis man ønsker både dynamiske og udviklingsorienterede uddannelsesmiljøer og et større engagement fra erhvervslivets side, da en sådan regulering vil kunne gå ud over de professionsrettede elementer i uddannelserne, ligesom det kan gøre uddannelserne mindre målrettede og derfor mindre attraktive at gå i gang med for de relevante målgrupper.

På visse områder er der i dag en regulering på nogle uddannelser, hvor det "strammer" i forhold til erhvervslivets efterspørgsel. Det gælder f.eks. adgangskrav til de videregående uddannelser, hvor der er en uheldig ubalance mellem studenter og faglærte inden for bl.a. uddannelser rettet mod bygge- og anlægsområdet.

Et andet eksempel på stramme regler vil være et generelt krav om akademisk uddannede undervisere. Af hensyn til erhvervsrelevans og erhvervspraksis bør der også være mulighed for at ansætte undervisere med en f.eks. en relevant professionsbacheloruddannelse.

Endelig ønsker Dansk Byggeri at pege på mulighederne for at tilgodese både stimulerende undervisningsmetoder og elementer af erhvervspraksis ved at tilrettelægge undervisningen efter karakteristika i det pågældende erhverv.

Civiløkonomerne

Civiløkonomerne påpeger, at eftersom de fleste universiteter er stærkt afhængige af staterne og dårligt forberedte på den globale konkurrence om talenter, ressourcer og prestige, vil det være nødvendigt at udvikle langt større mangfoldighed end hidtil, når det gælder målgrupper, undervisningsmetoder, optagelse, afgang, fagkombinationer, etc. - samt ikke mindst universiteternes finansiering og samarbejde med erhvervslivet.

Etablering af varige partnerskaber er en forudsætning for en struktureret udveksling af personale og udvikling af studieordninger, som modsvarer erhvervslivets behov for akademikere og forskere. En sådan udvikling kræver flerårige investeringer.

Eftersom det står klart at de europæiske universiteter er nødt til at tiltrække en meget større andel af ressourcer fra erhvervslivet, må det erkendes at dette kun kan ske gennem partnerskaber, som begge parter har interesse i.

Udviklingen af bæredygtige partnerskaber mellem universiteter og erhvervsliv vil være afhængig af, om der findes attraktive incitamenter, eksempelvis i form af skattefordele.

Civiløkonomerne opfordrer endvidere til, at der med udgangspunkt i det aktuelle regeringsgrundlag træffes forberedelser til at udnytte mulighederne for en nærmere tilknytning af uddannelsesmidlerne til den enkelte studerende.

- - - o 0 o - - -

Spørgsmålene har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

Danske Studerendes Fællesråd (DSF) fandt det vigtigt at styrke samarbejdet med kandidatlandene samt randstaterne. Havde man for nuværende konkrete erfaringer med peer to peer reviews (herunder taxametersystemet)?

Undervisningsministeriet nævnte, at kun de lande, der følger Lissabonstrategien ville blive inddraget. Det blev endvidere oplyst, at i det pågældende

tilfælde var sagen forankret i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) fandt Kommissionens analyse for snæver, idet den primært retter sig mod universiteterne. Udtalelsen burde have reflekteret lidt mere over uddannelser uden for universiteterne, fx de erhvervsrettede videregående uddannelser.

DLF ønskede, at de relevante aktører blev inddraget – også set i lyset af VTU's konference om taxametersystemet. Dette ønske ville Undervisningsministeriet videreformidle til VTU.

Rektorkollegiets Sekretariat (RKS) ville vide, hvad der sker på institutionsniveau, når resolutionen bliver vedtaget. Hertil svarede Undervisningsministeriet, at man fx kunne forestille sig et samarbejde omkring institutionsbesøg, udarbejdelse af rapporter etc.

E. Europa-Parlamentets udtalelse
Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig forslaget

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at de øvrige medlemslande vil kunne støtte forslaget

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

7. Udkast til konklusioner vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om udvikling af kvalifikationer og kompetencer i forbindelse med fremme af Lissabon-strategiens mål - vedtagelse

Resumé:

Formandskabet har foreslået, at der vedtages en blandet konklusion om udvikling af kvalifikationer og kompetencer i forbindelse med fremme af Lissabon-strategiens mål. Formålet er bl.a. at opfordre til, at der i medlemsstaterne opbygges et samarbejde mellem alle relevante aktører på uddannelses- og erhvervsuddannelsesområdet samt at der på europæisk niveau etableres peer-learning aktiviteter for interesserede medlemsstater.

A. Baggrund og indhold

Formandskabet har foreslået, at der vedtages en konklusion om udvikling af kvalifikationer og kompetencer i forbindelse med fremme af Lissabonstrategiens mål.

Med begreberne ”kvalifikationer og kompetencer” forstås i denne forbindelse resultater (output) af alle former for læring fra alle niveauer, dvs. hele spektret af formel, uformel og ikke-formel læring. Evner og kompetencer bidrager til personlig udvikling, aktivt borgerskab og social samhørighed samtidig med, at de udgør et grundlag for økonomisk vækst. De bidrager samtidig til tilpasningsdygtighed, innovation og entrepreneurship.

I udkastet opfordres medlemsstaterne til:

- at sikre effektivt samarbejde mellem de relevante ministerier i udviklingen af strategier for evner og kompetencer,
- at bygge partnerskaber på nationalt, regionalt lokalt og sektor niveau med relevante nøgleaktører, herunder arbejdsgiver og arbejdstager organisationer, inden for rammerne af national lovgivning og praksis,
- at tilskynde til samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner med henblik på at udnytte eksisterende IKT infrastruktur med henblik på at udvide deltagelsen i livslang lærings aktiviteter samt at styrke IKT kvalifikationer hos borgerne.

I udkastet opfordres Kommissionen til:

- i 2006 at etablere klynger af medlemsstater, der ønsker at udvikle peer-learning aktiviteter om udvikling af sektorrelevante kvalifikationer,
- at invitere CEDEFOP og, hvor hensigtsmæssigt, European Training Foundation til at udarbejde en oversigt over forskellige sektorbaserede tilgange til kvalifikationer og kompetencer i EU samt i de associerede lande og i kandidatlandene.

Endelig opfordres både medlemsstaterne og Kommissionen til at arbejde videre med emnet inden for rammerne af arbejdsprogrammet ”Uddannelses- og erhvervsuddannelse 2010” samt at bruge fremtidige fællesskabsinstrumenter på uddannelsesområdet til at støtte udviklingen af sektorbaserede kvalifikationer og kompetencer i relation til både erhvervsuddannelse og videregående uddannelse.

B. Nærhedsprincippet

Der er tale om et formandskabsinitiativ, hvorfor der ikke er redegjort for nærhedsprincippet.

Efter dansk opfattelse er forslaget i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Bidraget vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Forslaget har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

Landsorganisationen i Danmark har ingen problemer med teksten i den foreliggende form, men undrer sig over, hvad papiret skal bruges til, eftersom mange af budskaberne ”kører” i forvejen. Skulle det medvirke til at ændre nogen prioriteringer?

Danske Lærerorganisationer International så det som et skridt i retning af EQF (European Qualifications Framework for Lifelong Learning). Fandt i øvrigt oversættelsen af ordet ”training”=erhvervsuddannelser for snæver, idet ”training” bl.a. også omfatter hele efteruddannelsesaspektet. Når man taler om erhvervsuddannelser burde det hedde: ”vocational education and training”.

CVU-Rektorkollegiet var heller ikke glad for glosen ”skills”=evner. Der var snarere tale om ”færdigheder”. Undervisningsministeriet ville bringe budskaberne videre.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig forslaget

Ventet generel holdning blandt de øvrige medlemslande

Det forventes, at de øvrige medlemslande vil kunne støtte forslaget

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

8. **Rådets og Kommissionens anden fælles interimsrapport om arbejdsprogrammet ”Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010” - debat**

Resumé:

Inden for rammerne af Lissabon-strategien er der etableret et særligt initiativ ved navn ”Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010”. Initiativet, der har 3 hovedmålsætninger, har

til formål at understøtte forandringer i medlemsstaternes uddannelsessystemer i forhold til Lissabon-strategiens målsætninger.

A Baggrund og indhold

Formandskabet har foreslået at ministrene drøfter det udkast til Rådets og Kommissionens fælles interimrapport, som Kommissionen forventes at vedtage om kort tid.

Til det formål har formandskabet stillet et spørgsmål med henblik på at styre debatten:

1. Hvilke prioriteter, i relation til både økonomiske og sociale målsætninger, bør 2006 rapporten sætte for den næste fase af arbejdsprogrammet ”Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010”?

B. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af spørgsmålet.

D. Høring

Punktet har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

Danske Lærerorganisationer International (DLI) syntes godt om det seneste udkast til interimrapporten, idet diskussionen om bl.a. den sociale dimension og lighedsaspektet har fundet en god balance.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) støtter DLI's synspunkt. Et bud på vores egen nationale diskussion kunne være: Sikring af kvaliteten i det europæiske samarbejde. Danmark har fx erfaringer med akkreditering og evaluering via Danmarks Evalueringsinstitut.

Danske Studerendes Fællesråd (DFS) var lidt uenig med FTF. Danmark er ikke et foregangsland med hensyn til kvalitetssikring på institutionsniveau. Endvidere oplyste DSF om, at Akademikernes Centralorganisation, Rektorkollegiet og DSF i fællesskab holder en konference om ”Verdens bedste uddannelser”.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) fandt det vigtigt at fokusere på kvalitet. De 8 relevante punkter til slut i dokumentet kan DA ikke være uenig i. Implementeringen er ligeledes vigtig. Det fælles fodslag hedder dog stadig, at uddannelse er et nationalt anliggende.

E. Europa-Parlamentets udtalelse
Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig formandskabets forslag til spørgsmål

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at de øvrige medlemslande vil kunne støtte forslaget.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

**9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et "Unge i aktion"-program for perioden 2007 – 2013
(KOM (2004) 471 endelig
- delvis politisk enighed**

Resumé

Kommissionen har den 14. juli 2004 ved KOM (2004) 471 endelig vedtaget forslag til Rådet og Parlamentets beslutning om vedtagelsen af et "Unge i Aktion" program.

Formandskabet foreslår, at der vedtages en delvis politisk enighed om forslagets indholdsmæssige dimensioner. Budgetrelaterede spørgsmål afventer enighed for fællesskabets samlede finansielle rammer for perioden 2007-2013.

A. Baggrund og indhold

Kommissionen vedtog på sit møde den 14. juli 2004 bl.a. ovennævnte nye programforslag på ungdomsområdet for perioden 2007 - 2013. Forslaget afløser det eksisterende ungdomsprogram, der udløber med udgangen af 2006.

Kommissionen foreslår, at programmet baseres på artikel 149 traktaten, som i stk. 2 fastlægger, at målet med fællesskabs aktioner er "at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere". Afgørelser baseret på artikel 149 skal træffes med hjemmel i artikel 251 om fælles beslutningstagen med Parlamentet

Som baggrund for sit forslag refererer Kommissionen endvidere til sine konsultationer med nationale myndigheder, eksperter og brugere af programmet, samt sin foreløbige evaluering af det igangværende program (COM(2004) 158 endelig), som demonstrerer programmets popularitet og effekt.

Behovet for en ny generation af programmet skal også ses i sammenhæng med EU Kommissionens hvidbog "Et nyt afsæt for europæisk Ungdom" fra

2001, som primært er en politisk strategi for fremme af unges aktive deltagelse i hele Europa. Som opfølgning herpå er der med anvendelse af den åbne koordinationsmetode vedtaget en række prioriterede samarbejdsområder: deltagelse, information af unge, frivilligt arbejde og bedre viden om unge. Forslaget afspejler disse prioriterede områder for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet.

Det skal bemærkes, at der med forslaget i realiteten er tale om en sammenlægning af to hidtidige instrumenter, dels det hidtidige handlingsprogram for unge, dels handlingsprogrammet til fremme af organisationer der er aktive på europæisk plan på ungdomsområdet.

Med udgangspunkt i Kommissionens forslag har formandskabet udarbejdet et kompromisforslag.

Overordnede målsætningerne for det nye program

- Fremme unges aktive medborgerskab og i særlig grad deres europæiske medborgerskab
- Udvikle unges solidaritet og tolerance
- Fremme gensidig forståelse mellem unge i forskellige lande
- Bidrage til udviklingen af kvaliteten af støttesystemer for ungdomsaktiviteter og mulighederne for de frivillige organisationer på ungdomsområdet
- Fremme det europæiske samarbejde på ungdomsområdet.

Det nye ungdomsprogramms aktioner:

- *Aktion 1 - Ungdom for Europa* – udveksling af unge og deres projekter i forbindelse med demokratisk deltagelse (grupper, korte perioder)
- *Aktion 2 - Europæiske frivillige udveksling* - udveksling af unge til frivilligt arbejde (individuelle eller grupper i kortere eller længere perioder)
- *Aktion 3 - Unge af verden* – udvekslinger og projekter som omhandler og evt. inddrager 3. lande (3. lande begrebet udvidet til at omfatte flere lande).
- *Aktion 4 - Ungdomsarbejdere og ungdomsvejledning/støtte* – udveksling og projekter, samt støtte til det Europæiske Ungdomsforum (aktionen er til dels ny).
- *Aktion 5 - Støtte til europæisk politisk samarbejde* – til fremme af samarbejde om ungdomspolitik (aktionen er ny).

Den delvise politiske enighed vedrører de dele af forslaget til det nye program, som ikke omhandler de finansielle forhold. Kommissionen har foreslået et budget på EUR 915 mio. svarende til ca. 6,8 mia. danske kroner til gennemførelsen af programmet.

Kommissionen har foreslået, at målgruppen udvides til unge mellem 13 – 30 år (nuværende program 13 – 25 år). Da en udvidelse af målgruppen må ses i forhold til budgettets størrelse, vil dette blive vurderet senere.

B. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålene med den foreslåede foranstaltning i forbindelse med det europæiske samarbejdes bidrag til uddannelse af høj kvalitet ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på grund af behovet for multilaterale partnerskaber, tværnational mobilitet samt udvekslinger af oplysninger mellem medlemslandene.

Fra dansk er man enig i Kommissionens betragtninger og finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Den delvise politiske enighed vil ikke umiddelbart have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

I forbindelse med implementeringen af forslaget vil der skulle afholdes udgifter til national administration m.v. Størrelsen heraf vil afhænge af såvel programmets samlede finansielle størrelse samt af graden af decentralisering. Disse udgifter vil blive afholdt inden for de kommende rammer.

D. Høring

Forslaget var i efteråret 2004 til høring i EU-specialudvalget.

Undervisningsministeriet modtog høringssvar fra:

- Danmarks Farmaceutiske Universitet
- Dansk Ungdoms Fællesråd
- Landsorganisationen i Danmark

Danmarks Farmaceutiske Universitet

DFU ser meget positivt på alle initiativer, der har til hensigt at fremme den gensidige forståelse mellem folk og kulturer og herigennem at fremme unges medborgerskab, herunder medborgerskab af EU.

DFU mener, at forslaget om oprettelse af programmet ”Ung i aktion” synes at skabe et godt værktøj til fremme af den gensidige forståelse blandt de unge i EU og til at skabe en aktiv og initiativrig ungdom i Europa.

Dansk Ungdoms Fællesråd

DUF er positive overfor, at Ungdomsprogrammet bevarer sin status som et program rettet mod unge indenfor uformel læring, og ikke bliver lagt sammen med programmerne vedrørende det formelle uddannelsessystem.

DUF er tilfredse med, at de tidligere rigide aldersgrænser er blevet ændret, og at enkelte dele af programmet nu henvender sig til unge mellem 13 og 30 år. 'European Youth Forum' og de europæiske ungdomsråd har ifølge DUF længe arbejdet på at udvide aldersgrænsen så flere kan tage del i programmet.

DUF finder det glædeligt, at budgettet for den næste programperiode er blevet hævet. Men ifølge DUF er det også vigtigt at være opmærksom på, at flere unge kan deltage nu hvor aldersgrænsen er udvidet og samtidig er ti nye lande kommet til på samme vilkår som de 'gamle' EU-medlemslande. DUF gør opmærksom på, at der vil komme flere ansøgninger, hvis man hæver aldersgrænsen. Dermed bliver konkurrencen hårdere og der må gives flere afslag. DUF opfordrer derfor til at der afses flere midler end de 915 millioner EURO, som der indtil videre er afsat til Ungdomsprogrammet.

DUF er enig i de overordnede retningslinjer og målsætninger for programmet; at udvikle europæisk medborgerskab, unges deltagelse, solidaritet, fælles forståelse, civilsamfundet og europæisk samarbejde. Desuden støtter DUF hensigterne om at nå flere dårligt stillede unge.

Dårligt stillede unge

Ifølge DUF bør ungdomsprogrammet være for alle unge og det bør sikres, at også de dårligt stillede og ressourcetsvage unge kan nyde gavn af programmet. Derfor mener DUF, at der må arbejdes for, at unge med "less opportunities" kan komme med på EVS programmet og andre af Ungdomsprogrammets aktioner. Som det er nu, er det ifølge DUF ofte de ressourcestærke unge der kommer af sted på EVS, fordi de er lette at sende ud for organisationerne, er lettere at modtage, samt har gode kvalifikationer som de enkelte projekter kan bruge.

Spørgsmålet er ifølge DUF, hvordan det rent praktisk kan lade sig gøre, at de mindre ressourcestærke unge får muligheden for at tage på EVS. Efterspørgslen efter kvalificerede EVS'ere er stor i projekterne, og hvis der er en håndfuld volontører at vælge imellem, så er det mest sandsynligt, at organisationerne vælger én, der har så mange kvalifikationer som muligt og giver så få problemer som muligt.

Det er en central målsætning for programmet, at give unge, som normalt ikke har de store muligheder i livet, en mulighed for at rejse ud og opleve andre miljøer og mennesker. Man skal ifølge DUF være opmærksom på, at der skal være nogle konkrete retningslinier af arbejde efter for organisationerne. Gruppen af ressourcetsvage unge har problemer af meget forskellig karakter (uddannelsesmæssig, social, fysisk, psykologisk, økonomisk, kulturel eller geografisk). Under EVS synes det ifølge DUF alt andet lige mere realistisk at arbejde med nogle af disse grupper frem for andre, fx synes det meget udfordrende at arbejde med unge med psykiske problemer, fordi EVS indebærer at den unge kan stå på egne ben i en fremmed kultur.

Enklere procedure og fleksibilitet

Det er ifølge DUF et godt tiltag at simplificere ansøgningsprocesserne, og sikre en større grad af fleksibilitet. Ifølge DUF er brugerne af programmet overordnet meget positive, men de har rettet den samme kritik; at det tager meget lang tid at få svar på sine ansøgninger, der er meget administration forbundet med programmet og pengene udbetales ofte meget sent.

DUF mener at det for mindre organisationer kan være vanskeligt at bruge ressourcer på de krævende ansøgningsskemaer og indhente en stor del oplysninger før det endnu er klart hvorvidt projektet vil få støtte. Derfor bør det ifølge DUF være muligt at ansøge om ekstra arbejdstimer til at løse denne opgave.

Ifølge DUF får mange gode projekter får afslag fordi enkelte mindre tiltag ikke falder helt ind under programmets kriterier. Her er det ifølge DUF vigtigt at være mere fleksible og sikre, at projektets idé altid er det bærende element og at der er rum til enkelte variationer. Endelig mener DUF at vejledningen skal være enkel og korrekt, og at de forskellige National Agencies bør sikre, at de vejleder to samarbejdspartnere i forskellige lande ens.

Ifølge DUF er det et problem ved ungdomsprogrammet, at der altid opfordres til nyskabende aktiviteter. Dette er en udmærket målsætning, men betyder ofte at projekter, der har fungeret godt i mange år, må lukkes ned fordi de ikke er nyskabende nok. Kontinuitet, erfaringer og tidligere gode resultater burde ifølge DUF veje tungt når ansøgningerne bliver vurderet.

Tredje lande

DUF har længe været skeptisk overfor ideen om at åbne programmet op for mange lande. Dette skyldes, at DUF frygter at indsatsen bliver udvandet hvis man forsøger at nå en stor gruppe lande, frem for at fokusere indsatsen på de nye naboer til EU. Derfor er DUF positive i forhold til at udvide programmet til lande så som Hviderusland, Moldova, Ukraine og Rusland, samt enkelte lande i Mellemøsten. Derudover er det ifølge DUF vigtigt, at rejseudgifterne for de unge fra tredjelændene er dækket 100 % og ikke kræver egenfinansiering, hvilket ofte er nærmest umuligt at skaffe i disse lande.

Da demokrati og unges deltagelse er et af programmets overordnede mål, er det ifølge DUF en god signalværdi at åbne op for ovennævnte lande. DUF mener det vil kræve en øget fleksibilitet, da mange af disse lande kan være vanskeligere og mere tidskrævende at samarbejde med.

Synlighed

Et af de store problemer ved Ungdomsprogrammet er ifølge DUF dets ringe synlighed. DUF mener at mange unge ikke kender til programmet og at mange ansøgere er gengangere. Derfor det ifølge DUF nødvendigt, at der

bruges flere ressourcer på at informere om programmet og komme ud til de unge via vejledningsordninger og foreningslevet.

DUF peger på at CIRIUS, der administrerer programmet i Danmark, afholder kurser og seminarer, men at informationsindsatsen er langt fra optimal.

Derfor er det ifølge DUF det nødvendigt at tilføre programmet flere ressourcer.

Nye tiltag

DUF hilser de nye tiltag på ungdomsområdet velkommen og er især positivt indstillet overfor aktion 5 – 'Support for policy cooperation'. DUF finder det positivt, at der nu afsættes midler til en af hvidbogens prioriteringer; større viden om unge, og at der samtidig er flere midler til dialog med beslutningstagerne og andre ungdomsråd og ungdomsorganisationer.

Mobilitet

Det er ifølge DUF et gentagende problem indenfor internationalt ungdomsarbejde, at det kan være meget vanskeligt at få det fornødne visum. DUF påpeger, at Danmark igennem de senere år har indført restriktioner i forhold til indvandring, hvilket ofte gør det både tidskrævende og vanskeligt at få visum til deltagere til danske arrangementer, som kommer fra et ikke EU-medlemsland. Derfor foreslår DUF et særligt 'ungdomsarbejde-visum', hvor unge der deltager i anerkendte programmer – hvad enten det er EU, FN eller Danida – kan få et bevis for at de deltager i ungdomssamarbejde og derfor kan sikres adgang til landet i en afgrænset periode.

Landsorganisationen i Danmark

LO kan ligeledes tilslutte sig udformningen af programmet "Youth in Action".

-- o 0 o --

Forslaget har desuden været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 3. november 2004. Følgende bemærkninger fremkom på mødet:

Dansk Ungdoms Fællesråd fandt ideen med at udvide aldersgruppen fin, men hvis der ikke blev tilført flere midler til området, ville det samtidig betyde færre penge til såvel den eksisterende som den kommende målgruppe. Endvidere spurgte DUF, hvorledes man kunne fjerne hindringerne for mobilitet, samt hvad den danske holdning var til at udstede en speciel type visum?

--- o 0 o ---

Forslaget har endvidere været behandlet på mødet den 1. november 2005 i EU-specialudvalget. Der var ikke yderligere bemærkninger til punktet.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 25. oktober 2005 vedtaget stort antal ændringsforslag, hvoraf mange er helt eller delvist indarbejdet i

formandskabets kompromisforslag. Ændringsforslag der er knyttet til forslaget's finansielle forhold vil blive behandlet på et senere tidspunkt.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side er man generelt positiv overfor såvel forslaget's målsætninger som dets struktur. Fra dansk side kan man tilslutte sig den delvise politiske enighed om forslaget.

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at samtlige medlemsstater kan tilslutte sig formandskabets forslag til delvis politisk enighed, som det foreligger, dog har enkelte medlemsstater et par reservationer på mindre væsentlige områder.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen ved grundnotat om af 21. september 2004 samt ved samlenotat af 4. november 2004.

10. Udkast til resolution vedtaget af Rådet, og repræsentanter for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet, om unge europæeres bekymringer – implementering af den europæiske ungdomspagt og fremme af aktivt borgerskab - vedtagelse

Resumé:

Formandskabet har foreslået, at der vedtages en blandet resolution som opfølgning på Det Europæiske Råds vedtagelse af Ungdomspagten i marts 2005.

A. Baggrund og indhold

På det Europæiske Råds forårstopmøde 2005 blev der i forbindelse med fornyelsen af Lissabon-strategien vedtaget en Ungdomspagt, som primært vedrører områderne unges beskæftigelse, uddannelse og familieforhold.

Pagten implementeres og afrapporteres som en del af Lissabon-strategien.

Udkastet til resolution bekræfter, at der nu er tre strenge for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet: den åbne koordinationsmetode, den Europæiske Ungdomspagt og udviklingen af ungdomsdimensionen i andre relevante europæiske politikker.

Kommissionen og medlemsstaterne opfordres til at sikre en effektiv implementering indenfor de tre strenge.

Der foreslås til en samlet evaluering af det europæiske samarbejde på ungdomsområdet i 2009.

B. Nærhedsprincippet

Der er tale om et formandskabsinitiativ, hvorfor der ikke er redegjort for nærhedsprincippet.

Efter dansk opfattelse er forslaget i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Bidraget vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Forslaget har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) ville vide, om der forelå nogle lokale tiltag. Hertil svarede Undervisningsministeriet, at der i Danmark er tradition for, at ungdomsområdet er en integreret del af sektorområdet. Således forholder det sig også med ungdomspagten. På spørgsmål fra Danske Studerendes Fællesråd om, hvad der "bekymrer" ungdommen, svarede DUF, at der var lavet en undersøgelse, der viste, at de unge bl.a. ønskede et tættere miljø samarbejde, bekæmpelse af terrorisme, og at menneskerettighederne blev holdt i hævd. Endvidere gik de ind for globaliseringstanken og EU som institution. Hvis ønskeligt, ville DUF gerne sende undersøgelsen til Undervisningsministeriet til videre distribution til EU-specialudvalget.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig forslaget

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at de øvrige medlemsstater vil kunne støtte forslaget.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

11. Bringe Europa tættere på dets unge borgere - debat

A. Baggrund og indhold

Formandskabet har foreslået at ministrenes debat på rådsmødet d. 15. november 2005 skal dreje sig om at bringe Europa tættere på sine unge borgere, da Europas fremtid i øjeblikket diskuteres bredt.

Til det formål har formandskabet stillet to spørgsmål med henblik på at styre debatten:

1. Hvad er i dit land de unges primære interesse i forhold til udviklingen i den Europæiske Union?
2. Hvilke handlinger kan vi foretage for at bringe Europa tættere på alle sine unge borgere både på nationalt og europæisk niveau?

B. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Ingen.

D. Høring

Spørgsmålene har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

Danske Lærerorganisationer International nævnte, at der i forbindelse med Lissabon-strategien bl.a. blev nedsat en arbejdsgruppe, der skulle beskæftige sig med "key-competences & entrepreneurship" samt den europæiske dimension i undervisningen; herunder kunne ungdomsaspektet inddrages.

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) ville vide, om arbejdsgruppen var kommet frem til nogle løsningsforslag. Endvidere nævnte DUF, at undersøgelsen omtalt under pkt. 10 havde vist, at 92 % af de adspurgte unge ikke følte sig godt nok informeret om EU.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig formandskabets forslag til spørgsmål.

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at de øvrige medlemslande vil kunne støtte forslaget.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

**12. Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets rekommandation om yderligere europæisk samarbejde om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse (KOM(2004) 642 endelig)
- A-punkt**

Resumé:

Kommissionen har den 12. oktober 2004 vedtaget forslag til Rådet og Parlamentets rekommandation om yderligere europæisk samarbejde om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse (KOM (2004) 642 endelig). Formandskabet har udarbejdet et kompromisforslag, der sikrer sammenhæng med tilsvarende anbefalinger vedtaget på ministerkonferencen om opfølgning på Bologna-processen i Bergen i maj 2005. Rekommandationen bygger på frivillighed for såvel de enkelte lande som for de enkelte uddannelsesinstitutioner.

A. Baggrund og indhold

Kommissionens forslag bygger på Kommissionens rapport (KOM (2004) 620 endelig) til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om gennemførelsen af Rådets henstilling 98/561/EF af 24. september 1998 om det europæiske samarbejde om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse.

Kommissionen anfører, at der er gjort omfattende, men ikke tilstrækkelige, fremskridt i arbejdet med kvalitetssikring af videregående uddannelse. Det anbefales, at der tages mere vidtgående tiltag med henblik på at sikre bedre højere uddannelse i Europa, samt at europæisk højere uddannelse bliver mere gennemsigtig og troværdig for borgere, studerende og forskere i Europa samt fra andre kontinenter.

Kommissionen foreslår, at rekommandationen baseres på artikel 149 og 150 i EF traktaten. Det fremgår af disse artikler, at uddannelse og erhvervsuddannelse er national kompetence og at Fællesskabet kan støtte og supplere medlemsstaternes egen indsats. Afgørelser baseret på artikel 149 og 150 skal træffes med hjemmel i artikel 251 om fælles beslutningstagen med Parlamentet

Kommissionen vurderer, at vedtagelsen af denne henstilling vil give en stærk impuls til etablering af et sammenhængende europæisk system for kvalitetssikring inden for videregående uddannelse, forøge kvaliteten, letter anerkendelsen af kvalifikationer og fremme mobiliteten. Med henblik på dette formål foreslås fem skridt, som bør tages af medlemsstaterne.

Den mest kontroversielle del af forslaget var, at medlemsstaterne skulle acceptere, at de vurderinger der gives af alle kvalitetssikrings- og akkrediteringsagenturer på det europæiske registers liste, skulle kunne udgøre et grundlag for beslutninger om licens eller finansiering af videregående uddannelsesinstitutioner inklusive forhold vedrørende muligheden for stipendier og studielån.

Med udgangspunkt i Kommissionens forslag har formandskabet udarbejdet et forslag, der på en lang række punkter inddrager de konklusioner om kvalitetssikring, som 45 europæiske ministre vedtog i Bergen i maj 2005 inden for rammerne af Bologna-processen (styrket europæisk samarbejde om videregående uddannelse). Konklusionerne bygger på en rapport, der er udarbejdet af ENQA (The European Network for Quality Assurance in Higher Education).

Formandskabet har ikke medtaget førnævnte kontroversielle del af Kommissionens forslag i sit kompromisforslag.

I formandskabets udkast anbefales følgende til medlemslandene:

- A. at opfordre alle videregående uddannelsesinstitutioner til at introducere og udvikle strenge interne kvalitetssikringsmekanismer i overensstemmelse med de konklusioner, der blev vedtaget på førnævnte ministerkonference i Bergen i maj 2005,
- B. at opfordre alle kvalitetssikringsagenturer eller akkrediteringsagenturer til at være uafhængige i deres vurdering, til at anvende de elementer vedrørende kvalitetssikring der er nævnt i Råds rekommandationen fra september 1998, og til at anvende de standarder og retningslinier vedrørende vurderingsformål, der blev vedtaget i Bergen. Disse standarder bør yderligere udvikles i samarbejde med repræsentanter fra de videregående uddannelsers område. De skal anvendes på en sådan måde, at de beskytter og fremmer diversitet og innovation,
- C. at opfordre repræsentanter for nationale myndigheder, den videregående uddannelsessektor, kvalitetssikringsagenturer og akkrediteringsagenturer, sammen med arbejdsmarkedets parter, til at oprette et Europæisk Register for Kvalitetssikrings Agenturer, der skal være baseret på nationale vurderinger, og som tager de principper i betragtning, der er nævnt i annekset til rekommandationen (jf. neden for), og til at definerer forudsætningerne for registrering samt reglerne for ledelse af registret,
- D. at gøre videregående uddannelsesinstitutioner i stand til at vælge mellem de agenturer, der er optaget i Det Europæiske Register, der bedst imødekommer deres behov og profil forudsat, at dette er i overensstemmelse med national lovgivning og tilladt af de nationale myndigheder,
- E. at lade videregående uddannelsesinstitutioner få udarbejdet yderligere vurdering af et andet agentur i registret, f.eks. med henblik på at få højnet institutionens internationale profil,
- F. at fremme samarbejde mellem agenturer med henblik på at opbygge gensidig tillid og styrke anerkendelse af kvalitetssikring og akkrediterings

vurderinger, hvorved der bidrages til anerkendelse af kvalifikationer med henblik på at studerer eller arbejde i et andet land,

- G. at sikre offentlig adgang til de vurderinger, som agenturerne i Det Europæiske Register foretager.

I udkastet opfordres Kommissionen til:

- A. i tæt samarbejde med medlemslandene at fortsætte dens støtte til samarbejde mellem videregående uddannelsesinstitutioner, de forskellige agenturer, de relevante myndigheder samt andre organisationer, der er aktive på området,
- B. at udarbejde en rapport hver tredje år til Europa-parlamentet, Rådet, det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremskridt inden for kvalitetssikringssystemer i medlemsstaterne og på europæisk niveau.

For så vidt angår Det Europæiske Register for Kvalitetssikrings Agenturer skal det være en liste over pålidelige agenturer, hvis vurderinger medlemsstaterne kan stole på. Registret skal bygges på følgende hovedprincipper:

1. Listen skal udarbejdes af nationale myndigheder, den videregående uddannelsessektor (videregående uddannelsesinstitutioner, studerende, lærere og forskere), kvalitetssikrings – og akkrediterings agenturer i medlemslandene samt arbejdsmarkedets parter.
2. Betingelserne for registrering af agenturer kan bl.a. inkludere følgende:
 - at disse skal sikre fuldstændig uafhængighed i deres vurderinger,
 - at de skal anerkendes af mindst det medlemsland, hvori det har sæde,
 - at de skal operere på grundlag af det fælles sæt af standarder, der er nævnt i rekommandations opfordringer til medlemsstaterne,
 - at der skal foretages eksterne vurderinger (peer review og andre eksperter) samt at der sker en offentliggørelse af kriterier, metode og resultater af vurderingerne,
 - at der i tilfælde af afslag på registrering kan foretages en revurdering på grundlag af forbedringer.

B. Nærhedsprincippet

I den første rekommandation på området fra 1998 (98/561/EF) var der anført, at fællesskabet kunne støtte og supplere medlemsstaternes indsats på uddannelsesområdet med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed. Rekommandationen blev vedtaget med hjemmel i traktatens artikel 126 og 127 (nu 149 og 150). Disse artikler fastlægges ligeledes kompetenceforholdet mellem fællesskabsniveau og nationalt niveau.

Formandskabets kompromisforslag bygger ligeledes på artikel 149 og 150, hvorved kompetenceforholdet fastholdes. Forslaget bygger endvidere på frivillighed for såvel de enkelte medlemsstater som for de enkelte institutioner.

Fra dansk side finder man, at kompromisforslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil ikke kræve lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser. I det omfang der måtte være yderligere udgifter til kvalitetssikringsvurderinger, skal disse holdes inden for eksisterende rammer.

D. Høring

Forslaget har været til høring i EU-specialudvalget og der er indkommet følgende svar:

Dansk Arbejdsgiverforening

Hensigtserklæringen fremhæver 5 punkter om kvalitetssikring, hvoraf de 3 vedrører europæiske agenturer for akkreditering. DA er enig i, at der skal sikres en øget gennemsigtighed i forhold til kvaliteten af de videregående uddannelser. Agenturerne vil være et redskab for institutionerne til at opnå dette. Men det skal samtidig understreges, at det ikke bør føre til hverken tvang eller automatik i akkrediteringerne. Derfor finder DA det også positivt, at europæiske agenturer selv skal kvalitetssikres gennem regelmæssige vurderinger.

Danske Lærerorganisationer International

DLI kan overordnet tilslutte sig henstillingen og mener, at forslaget kan medvirke til at gøre de europæiske uddannelsessystemer inden for de videregående uddannelser mere transparente. DLI er derfor enig med Kommissionen i, at vedtagelsen af henstillingen kan bidrage til at fremme gensidig anerkendelse af kvalifikationer og forøgelse af mobiliteten.

I forhold til punkt a) er DLI enig i, at institutioner inden for videregående uddannelse skal arbejde for at ”introducere eller udvikle strenge interne kvalitetssikringsmekanismer”. Arbejdet med kvalitetsudvikling og -sikring kan være med til at øge institutionens bevidsthed om ressourcernes anvendelse set i forhold til mål og indhold.

At alle kvalitetssikrings- eller akkrediterings agenturer skal benytte de samme standarder, procedurer og retningslinjer til vurderingsformål, finder DLI positivt, da det kan bidrage til, at krav og forventninger til mål og indhold bliver mere overskuelige for de studerende og ansatte såvel som for aftagerne. Samtidig kan det medvirke til, at de studerende får lettere ved at

opnå merit. Det vil især være til gavn for studerende, der vælger at læse i udlandet, hvilket også er i overensstemmelse med Europass.

DLI finder det af afgørende betydning, at institutionerne har mulighed for at vælge hvilket akkrediteringsagentur, de vil samarbejde med. Især hvis koblingen mellem finansiering og resultaterne af kvalitetsvurderingerne gennemføres. Det er vigtigt, at kvalitetssikringsagenturet er uafhængigt og selvstændigt men samtidig afgørende, at agenturet besidder tilstrækkelig faglig indsigt og ekspertise. Spørgsmålet er dog, om der kan opstå situationer, hvor de nationale regeringer er uenige i agenturenes vurderinger. Såfremt en institution inden for videregående uddannelse vælger ét kvalitetssikringsagentur og regeringen et andet, og der efterfølgende opstår uenighed, vil institutionens agents vurdering da blive respekteret? DLI mener, det er afgørende, at institutionens valg af agentur respekteres og at universitetets autonomi også på dette felt opretholdes.

Det sidste skridt der foreslås i henstillingen: At benytte agenturenes vurderinger som basis for finansiering af videregående uddannelse samt tildeling af stipendier og studielån, forholder DLI sig stærkt kritisk til. Efter DLI's opfattelse vil denne procedure kunne initiere en rangordning af institutionerne og skabe "A- og B-universiteter". Der er risiko for, at "B-universiteterne" vil få en dårligere finansiering og de studerende vil få ringere studievilkår, end studerende på "A-universiteterne". Udenlandske erfaringer fra en række områder inden for uddannelsessystemerne viser, at en sådan finansiel rangordning kan føre til en nedadgående spiral, hvor "B-institutionerne" vil blive ringere og ringere stillet. De studerendes fremtidsudsigter vil ligeledes blive forringet, eftersom deres uddannelse i almindeligt omdømme ikke vil rangere lige så højt som kandidaternes fra "A-universiteterne". DLI mener, at skridt der kan føre til, at der skabes rangordning og egentlige eliteuniversiteter bør gøres til genstand for en grundig politisk debat og stillingtagen.

Dansk Industri

DI finder det glædeligt, at der med forslaget til henstilling sættes fokus på etableringen af et øget europæisk samarbejde om kvalitetssikring inden for videregående uddannelse.

Vi finder dog, at der er behov for en kritisk gennemgang af især anbefaling E, hvor konsekvenserne er vanskelige at gennemskue. Anbefaling E indeholder først en forpligtelse til at anerkende vurderinger og akkrediteringer foretaget af andre "registrerede akkrediteringsinstitutioner". Denne forpligtelse kan DI støtte, naturligvis forudsat at der sker en behørig visitering og løbende kvalitetskontrol af de institutioner, der registreres.

DI er dog betænkelig ved, hvis vurderinger foretaget af institutioner i andre europæiske lande skal accepteres som grundlag for dels licens (forstået som

tilladelse til udbud af uddannelse i Danmark) og dels finansiering uddannelsesaktivitet.

Såfremt de danske myndigheder forpligtes til at finansiere, at en institution (evt. udenlandsk) udbyder en uddannelse i Danmark, alene fordi den pågældende institution er akkrediteret hertil i et andet europæisk land, og uanset at der muligvis ikke er behov for yderligere udbud af den pågældende uddannelse i Danmark, kan DI ikke støtte forslaget til henstilling.

Akademikernes Centralorganisation

AC finder det vigtigt, at der iværksættes initiativer for at sikre, at uddannelser i Europa er af høj kvalitet. AC er derfor enig i nødvendigheden i at etablere et sammenhængende europæisk system for kvalitetssikring inden for de videregående uddannelser.

Gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og eksamensbeviser er et grundelement i at sikre arbejdskraftens fri bevægelighed.

Intern kvalitetssikring

AC kan tilslutte sig, at kvalitetssikringen inden for de videregående uddannelser tager udgangspunkt i, at der på uddannelsesinstitutionerne opbygges en intern kvalitetssikringskultur, som anført i henstillingen punkt 2A. Men en inddragelse af eksterne aktører er nødvendig for at sikre opbygningen af et troværdigt kvalitetssikringssystem, der har både en legitimitet både internt på uddannelsesinstitutionerne og eksternt i forhold til det øvrige samfund.

Kvalitet og akkreditering

AC finder det vigtigt men ikke tilstrækkeligt at opbygningen af et europæisk kvalitetssikringssystem alene sker af hensyn til kvaliteten af uddannelserne. Opbygningen af et europæisk kvalitetssikringssystem må også ske med skyldig hensyntagen til brugerne, og deres muligheder for at kunne vælge uddannelsesmoduler og tage arbejde i andre europæiske lande. AC mener således, at både kvalitetssikring og akkreditering er grundelementer i bestræbelserne på at skabe transparens og gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og eksamensbeviser. AC skal endvidere henlede opmærksomheden på, at kvalitetssikring og akkreditering kan udføres af et og samme agentur.

Praktiske foranstaltninger

AC kan erklære sig enig i behovet for at udvikle europæiske ”standarder, procedurer og retningslinier”, der bør gælde for både kvalitetssikring og akkreditering i EU. Da der allerede er nationale erfaringer med anvendelse af standarder, procedure og retningslinier med henblik på kvalitetssikring inden for de videregående uddannelser, skal AC anbefale, at der i forbindelse med

det europæiske arbejde tages udgangspunkt i de nationale erfaringer. Endvidere er der også europæiske erfaringer inden for en række professioner med udvikling af europæiske kvalitetsstandarder, herunder ”European Association for Establishments for Veterinary Education”, EAEVE.

Kvalitetssikrings- og akkrediteringsinstitutioner

Kvalitetssikrings- og akkrediteringsagenturer spiller en vigtig rolle, og AC skal pege på behovet for en yderligere præcisering af begreberne:

- ”*Independent agency*”. Hovedreglen bør være, at agenturet er uafhængigt af de organisationer, det evaluerer.
- ”*Profit making or non profit agency*”. Det er centralt, at evalueringsagenturer råder over de nødvendige midler til at gennemføre deres aktiviteter. AC finder derfor, at private evalueringsagenturer, hvis virke er afhængig af deres indtjening, vil underminere den nødvendige uafhængighed.

Oprettelse af et europæisk register

AC støtter Kommissionens forslag om at oprette et europæisk register over kvalitetssikrings- og akkrediteringsagenturer. Et sådant register vil kunne udgøre et værdifuldt bidrag til at skabe transparens og legitimitet omkring det arbejde, der udføres af agenturerne. For at kunne udgøre et bidrag til den gensidige anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, vil det være nødvendigt at skelne mellem to former for register:

- Et register vedr. grundlæggende akkreditering
Dette register vil omfatte en liste over institutter og systemer, der på europæisk niveau definerer de grundlæggende standarder inden for hovedområder og fag med udgangspunkt i nationale erfaringer. Akkrediteringen bør efter ACs opfattelse tage udgangspunkt i forholdene på uddannelsesinstitutionerne og arbejdsmarkedet, hvorfor der er behov for at inddrage de berørte parter.
- Et register vedr. kvalitets- og akkrediterings institutioner
Dette register vil omfatte agenturer, der opererer på forskellige niveauer, inden for forskellige områder. AC finder det centralt at sikre uddannelsesinstitutioners frihed til at vælge kvalitetssikrings- og akkrediteringsagentur.

Endelig skal AC foreslå, at repræsentanter fra kvalitetssikrings- og akkrediteringsagenturerne, de videregående uddannelser, studerende og de sociale parter involveres i oprettelse og den løbende udvikling af registret.

Rektorkollegiet

Rektorkollegiet finder det positivt, at Kommissionen sætter fokus på arbejdet med større transparens også omkring universiteternes arbejde med kvalitetssikring.

Rektorkollegiet er af den opfattelse, at den øgede fokus på kvalitetssikring kan medføre et behov for et mere gennemslagsligt system og for værktøjer, der kan støtte og forenkle arbejdet med at anerkende udenlandske uddannelser.

Det er imidlertid i en dansk sammenhæng vigtigt, at den gensidige anerkendelse af vurderinger fra alle kvalitetssikrings- og akkrediteringsagenturer på en europæisk registreringsliste ikke medfører en række uhensigtsmæssigheder i forhold til det eksisterende danske system.

Rektorkollegiet finder det således væsentligt, at et fælles europæisk register bliver et tilbud, som universiteterne kan tage imod i det omfang, de finder det hensigtsmæssigt. Det skal sikres, at danske universiteter også fremover frit kan vælge, om de ønsker at anvende et agentur, der er med i registret, eller om de har behov for at søge andetsteds hen, ligesom beslutning om meritgivning for uddannelse i udlandet fortsat skal være det enkelte universitets ansvar.

Københavns Universitet (KU)

KU anfører, at ideen om yderligere samarbejde på det europæiske plan hilses velkommen, men det er vigtigt at samarbejdsformerne ikke kommer til at blokere for dynamiske aspekter af kvalitetsudviklingen.

Vedrørende det europæiske register finder KU, at der vil være mange fordele forbundet med et sådant, men det må ikke indebære etablering af et eksklusivt forum af evalueringsinstitutioner, der medvirker til at udelukke andre relevante og kompetente institutioner og virksomheder fra evalueringsaktiviteter.

Der er brug for sund og fornuftig konkurrence på området baseret på enkle og gennemslagslige principper, metoder og procedurer.

KU anfører, at det i forbindelse med universitetsloven blev fremført, at ”universiteterne vælger selv, hvilken organisation der skal forestå evalueringen”. Etableringen af et europæisk register må således ikke komme til at underminere universitetets mulighed for at vælge andre evaluatore end dem, der måtte optages i registret.

Syddansk Universitet

Det er Syddansk Universitets generelle opfattelse, at evalueringer at foretrække frem for akkreditering.

Det peges desuden, at det er vigtigt, at universitetet har frihed til selv at vælge kvalitetssikrings-/evalueringsinstitut, som imødekommer de ønskede krav, forudsat at instituttet optræder i registret og er anerkendt af hjemlandet som værende uafhængigt og troværdigt. Det hedder endvidere i teksten, at universiteterne skal opmuntres til at vælge en akkrediteringsstrategi. Syddansk Universitet finder, at dette bør være en option og ikke et krav.

Universitetet tager desuden afstand fra, at medlemsstaterne på basis af bedømmelser/evalueringer skal tage beslutninger om at give lincen eller finansiere

institutioner, herunder også som grundlag for at give tilskud eller yde lån til studerende.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU anfører, at sondringen mellem kvalitetssikring og akkreditering er vigtig. Der bør naturligvis fortsat arbejdes med kvalitetssikring på de videregående uddannelser.

Derimod, fremhæver AAU, bør man for så vidt angår akkreditering, dvs. en egentlig godkendelse af uddannelser, være yderst opmærksom på risikoen for standardisering. Standardiseringen kan vedrøre såvel fagligt indhold som uddannelsens opbygning og pædagogiske grundlag. Desuden er det ofte vanskeligt at styre, på hvilket grundlag godkendelserne skal finde sted.

Roskilde Universitetscenter (RUC)

RUC er enig i, at den stigende internationalisering og globalisering betyder, at det både er nødvendigt og fornuftigt at styrke det europæiske samarbejde om kvalitetssikring af de videregående uddannelser.

For så vidt angår bestræbelserne på at udvikle fællesstandarder, procedurer og guidelines, fremhæver RUC betydningen af, at fælles standarder opfattes som fælles kriterier/referencepunkter og ikke bliver til en standardiseret spændetrøje, der eliminerer de enkelte universitetsuddannelsers særlige profiler. Det er vigtigt, at universiteterne kan opretholde deres ret til forskellighed.

RUC finder, at oprettelsen af et fælles register over akkrediteringsagenturer, der offentliggøres sammen med en selvevalueringsrapport fra hver agentur, vil gøre universiteternes arbejde med valg af akkrediteringsagentur mere overskueligt, men det er afgørende, at der bliver et tilstrækkeligt antal agenturer at vælge imellem. Universiteternes kompetence til frit at vælge akkrediteringsagentur er en betingelse for, at det europæiske samarbejde om kvalitetssikring bliver en succes.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU)

DTU tillægger betydningen af en ambitiøs, udviklende og dokumenteret kvalitetskultur på alle områder stor værdi.

Forslaget om et tættere europæisk samarbejde støtter DTU, da det vil skabe større gennemsigtighed om de europæiske universiteters procedurer for kvalitetsarbejdet. Det er naturligt, at ENQA spiller en central rolle i den nærmere udvikling af koncepter for kvalitetsprocedurer.

DTU påpeger, at det er vigtigt at fastholde universiteternes frihed til at vælge agentur, således at de europæiske evaluerings- og kvalitetsinstitutioner konkurrerer indbyrdes, og fordi valg af agentur afhænger af den kvalitetsvurdering universitetet ønsker gennemført.

Endelig fremhæves, at det europæiske samarbejde ikke alene må udvikle sig til kvalitetssikring gennem akkreditering. Programevalueringer og audits er mindst lige så relevante til at kvalificere beslutningsgrundlaget på universiteterne.

Copenhagen Business School (CBS)

CBS støtter, at der arbejdes med udvikling af interne kvalitetssikringsmekanismer. CBS støtter desuden også, at der løbende sker opdateringer af fælles sæt af standarder, procedurer og retningslinier for kvalitetssikring samt at denne opdatering vil kunne ske gennem organisering af ”stakeholder panels”.

For så vidt angår det europæiske register finder CBS, at universiteterne frit skal kunne vælge, hvilke evaluerings- eller akkrediteringsinstitutter, de vil benytte samt at det er nødvendigt, at de enkelte agenturer er certificeret. Det bemærkes desuden, at da Videnskabsministeriet skal godkende samtlige uddannelser udbudt af et dansk universitet, er der ikke behov for et akkrediteringsinstitut for danske universiteter.

--- o 0 o ---

Forslaget har været drøftet på møde i EU-specialudvalget den 1. november 2005, hvor der fremkom følgende synspunkter:

FTF finder papiret positivt som ramme for beslutninger. Men en diskussion om forholdet mellem kvalitetssikring og udvikling af kvalitet er vigtig; hvorvidt tilgang til kvalitet også udvikler kvalitet. Endvidere er det vigtigt, at der sikres offentlig adgang til de vurderinger, som agenturerne i Det Europæiske Register foretager, jf. pkt. G.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har udtalt sig positivt om forslaget og har tilsluttet sig det foreliggende kompromisforslag.

F. Holdning

Foreløbig generel dansk holdning

Fra dansk side kan man tilslutte sig formandskabets kompromisforslag, da forslaget i meget høj grad bygger på elementer, som Danmark tilsluttede sig i maj 2005 på ministerkonferencen i Bergen om opfølgning på Bologna-processen.

Ventet generel holdning blandt de øvrige EU-lande

Det forventes, at de øvrige medlemslande vil kunne støtte forslaget.

G. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.